Do druku nr 864

PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH
Mirosław Wróblewski

Warszawa, 05-12-2024

DOL.401.468.2024.WL.PM

DS. 1804 r SPS r 2024
6.12.2024

Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu RP

elektroniczna skrzynka podawcza
/KSRP/SkrytkaESP

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z 5 listopada 2024 r. znak: SPS-WP.020.259.5.2024, działając na podstawie art. 57 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679[1] oraz art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych[2], uprzejmie informuję, że do przedstawionego poselskiego projektu **ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 864)**, Prezes UODO jako organ nadzorczy zgłasza następujące uwagi.

Materia, która ma być uregulowana projektowaną ustawą, dotycząca roszczeń dochodzonych na drodze cywilnej w przypadkach naruszenia dóbr osobistych, których dochodzi się za pośrednictwem sieci Internet, jak również obejmująca częściowe zapewnienie stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych) (Dz. Urz. UE L 277 z 27.10.2022, str. 1), wskazuje na konieczność przeprowadzenia przez projektodawcę **testu prywatności** w procesie tworzenia prawa, w tym **oceny skutków dla ochrony**

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1 ze zm.).
[2] Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).

Urząd Ochrony
Danych Osobowych
ul. Stawki 2
00-193 Warszawa

tel. 22 531-07-20

www.uodo.gov.pl

danych – art. 25 ust. 1[3] rozporządzenia 2016/679 przy określaniu sposobów przetwarzania, jak i art. 35 tego aktu (w szczególności ust. 1[4] i ust. 10[5]) w związku z przyjmowaną podstawą prawną przetwarzania.

Ponadto zauważyć należy, że zgodnie z **art. 1 pkt 2** projektu ustawy dodającym nowy **art. 505[58] § 2** w ustawie Kodeks postępowania cywilnego[6] (k.p.c.): „Pozew powinien zawierać wniosek o zobowiązanie dostawcy usługi pośredniej w rozumieniu rozporządzenia 2022/2065 (dostawca usługi pośredniej), za pośrednictwem którego usługi doszło do rozpowszechniania nielegalnych treści, do wskazania danych pozwanego określonych w art. 18 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, w oparciu o podane przez powoda informacje.". Katalog danych określonych art. 18 ust. 1 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną (u.ś.u.d.e.)[7] został ukształtowany w celu prawidłowego świadczenia usług na rzecz użytkowników, są to dane „niezbędne do nawiązania, ukształtowania treści, zmiany lub rozwiązania stosunku prawnego między nim". Zauważyć zatem należy, że ustawa o świadczeniu usług drogą elektroniczną w art. 18 ust. 1 i 5 posługuje się terminem „może przetwarzać", co wskazuje na brak obowiązku prawnego przetwarzania danych po stronie usługodawcy, o których stanowi projektowany przepis. Z kolei – wprowadzane poselskim projektem – **art. 18a** oraz **art. 18b** u.ś.u.d.e., poprzez użycie sformułowania „usługodawca jest obowiązany" wprowadza *de facto* **obligatoryjność** przechowywania danych określonych w art. 18 ust. 1 i 5. Takie sformułowanie nowych przepisów jest zatem niespójne z obecną treścią art. 18 ust. 1 i 5, zgodnie z którymi przetwarzanie danych jest **fakultatywne** (a w konsekwencji opiera się na innej przesłance legalizującej niż z art. 6 ust. 1 lit. c[8] rozporządzenia 2016/679).

Jeżeli intencją projektodawcy jest ustanowienie po stronie usługodawcy obowiązku przetwarzania danych, wymagana jest taka redakcja przedmiotowych norm, aby w sposób konkretny i bezsporny określały one warunki, zakres oraz podstawę

---

[3] Uwzględniając stan wiedzy technicznej, koszt wdrażania oraz charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia i wadze zagrożenia wynikające z przetwarzania, administrator – zarówno przy określaniu sposobów przetwarzania, jak i w czasie samego przetwarzania –wdraża odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, takie jak pseudonimizacja, zaprojektowane w celu skutecznej realizacji zasad ochrony danych, takich jak minimalizacja danych, oraz w celu nadania przetwarzaniu niezbędnych zabezpieczeń, tak by spełnić wymogi niniejszego rozporządzenia oraz chronić prawa osób, których dane dotyczą.

[4] Jeżeli dany rodzaj przetwarzania – w szczególności z użyciem nowych technologii – ze względu na swój charakter, zakres, kontekst i cele z dużym prawdopodobieństwem może powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych, administrator przed rozpoczęciem przetwarzania dokonuje oceny skutków planowanych operacji przetwarzania dla ochrony danych osobowych. Dla podobnych operacji przetwarzania danych wiążących się z podobnym wysokim ryzykiem można przeprowadzić pojedynczą ocenę.

[5] Ust. 1–7 nie mają zastosowania, jeżeli przetwarzanie na mocy art. 6 ust. 1 lit. c) lub e) ma podstawę prawną w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator, i prawo takie reguluje daną operację przetwarzania lub zestaw operacji, a oceny skutków dla ochrony danych dokonano już w ramach oceny skutków regulacji w związku z przyjęciem tej podstawy prawnej – chyba że państwa członkowskie uznają za niezbędne, by przed podjęciem czynności przetwarzania dokonać oceny skutków dla ochrony danych.

[6] Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 1550 z późn. zm.).

[7] Ustawa z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2024 r., poz. 1513).

[8] „Przetwarzanie jest zgodne z prawem wyłącznie w przypadkach, gdy - i w takim zakresie, w jakim - spełniony jest co najmniej jeden z poniższych warunków: (...)
c) przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze;"

prawną przetwarzania (kiedy przetwarzanie jest obowiązkowe oraz jakiego zakresu danych). Formułując przepisy określające obowiązek prawny należy mieć na względzie **różnicę w ustawowych celach przetwarzania**. W przypadku art. 18a i 18b jest to przetwarzanie danych do **celów dowodowych**, natomiast na podstawie art. 18 ust. 1 i 5 przetwarzanie odbywa się w **celach związanych ze świadczoną usługą**. Konsekwencją odmiennych celów przetwarzania powinna być odmienność w sposobie realizacji zasady minimalizacji danych oraz ograniczenia celu. A tym samym pod rozwagę wziąć należy, **czy dla celów dowodowych, wszystkie dane ujęte w art. 18 ust. 1 i 5 będą realnie niezbędne (czy zostało spełnione kryterium adekwatności)**. Rekomendowane jest odmienne ujęcie zakresu danych, które usługodawca może przetwarzać w celach związanych ze świadczeniem usługi oraz tych, których przetwarzanie jest obowiązkowe, dla potencjalnych jedynie na tym etapie celów dowodowych.

Dodatkowo, należy mieć na względzie, że przyjęcie proponowanych zmian w Kodeksie postępowania cywilnego spowoduje, że samo złożenie pozwu będzie prowadziło do udostępnienia sądowi – a co za tym idzie powodowi – całego szeregu informacji o użytkowniku, którymi nie dysponowałby, gdyby pozew składany był na warunkach ogólnych. Będą to m. in. dane służące do weryfikacji podpisu elektronicznego usługobiorcy, czy adresy elektroniczne usługobiorcy. **Takie konsekwencje przyjmowanych rozwiązań powinny być wnikliwie rozważone – na ile przyjęte rozwiązanie jest kompletne i proporcjonalne z punktu widzenia prawa do prywatności osoby pozywanej.**

Powstaje pytanie, czy biorąc pod uwagę ogólne warunki składania pozwu z Kodeksu postępowania cywilnego, proponowane zasady ustalania tożsamości osoby naruszającej czyjeś dobra osobiste są adekwatne z punktu widzenia zasad: zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości (art. 5 ust. 1 lit. a[9]), ograniczenia celu (art. 5 ust. 1 lit. b[10]), minimalizacji danych (art. 5 ust. 1 lit. c[11]), ograniczenie przechowywania (art. 5 ust. 1 lit. e[12]), integralności i poufności (art. 5 ust. 1 lit. f[13]) oraz zasady rozliczalności (art.

---

[9] Zgodnie z zasadą zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości dane osobowe muszą być przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą.

[10] Zgodnie z zasadą ograniczenia celu dane osobowe muszą być zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami; dalsze przetwarzanie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych nie jest uznawane w myśl art. 89 ust. 1 za niezgodne z pierwotnymi celami.

[11] Zgodnie z zasadą minimalizacji danych dane osobowe muszą być adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane.

[12] Zgodnie z zasadą ograniczenia przechowywania dane osobowe muszą być przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane; dane osobowe można przechowywać przez okres dłuższy, o ile będą one przetwarzane wyłącznie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych na mocy art. 89 ust. 1, z zastrzeżeniem że wdrożone zostaną odpowiednie środki techniczne i organizacyjne wymagane na mocy niniejszego rozporządzenia w celu ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą.

[13] Zgodnie z zasadą integralności i poufności dane osobowe muszą być przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, za pomocą odpowiednich środków technicznych lub organizacyjnych.

5 ust. 2[14] rozporządzenia 2016/679) – do formalnie poprawnego pozwu w opisie pozwanego wystarczą wszak takie dane jak imię, nazwisko (nazwa) i adres (art. 126 i 187 k.p.c.).

Art. 4 zmiana b projektowanej ustawy, dodający nowy **art. 18 ust. 5 pkt 2a** u.ś.u.d.e., zakłada również możliwość przetwarzania przez usługodawcę „(...) innych danych, w zależności od zastosowanych technologii" w odniesieniu do czasu trwania usługi świadczonej drogą elektroniczną – jest normą o charakterze blankietowym.

Przepis normatywny powinien w sposób konkretny i wyraźny określać zakres danych, które mogą podlegać przetwarzaniu. To jakie dane mają być przetwarzane powinno wynikać z ich niezbędności dla realizowanego celu oraz konkretnej podstawy prawnej, a nie z zastosowanej – bliżej nieokreślonej w przepisach – technologii.

Zgodnie z **art. 4 zmiana 5** projektu ustawy, dodającym **art. 18b** u.ś.u.d.e.: „Usługodawca jest obowiązany udostępnić dane, o których mowa w art. 18 ust. 1 i 5, oraz dane, o których mowa w art. 386 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej, na wezwanie sądu albo organu administracji publicznej na podstawie rozporządzenia 2022/2065.". Należy podkreślić, że rozporządzenie 2022/2065 reguluje m.in. kwestie postępowania z nielegalnymi treściami w Internecie oraz udział krajowych organów administracji publicznej w tym procesie (art. 9 rozporządzenia 2022/2065). Jeżeli intencją projektodawcy jest odwołanie się do tego trybu, to powinno to wyraźnie wynikać z projektowanej ustawy. **Przy konstruowaniu tego typu przepisów konieczne jest wskazanie przesłanek udostępnienia danych, sposobu tego udostępnienia, jak również doprecyzowanie jakim konkretnie organom publicznym i dla realizacji jakich celów dane mają być udostępniane**. Odpowiadałoby to zasadzie zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości, zasadzie ograniczenia celu, zasadzie minimalizacji danych oraz regulacji art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/679.

Zgodnie z **art. 4 zmiana 6** projektu ustawy, dodającym nowy **art. 22a ust. 2** w u.ś.u.d.e., „Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, określi, w drodze rozporządzenia, wzór informacji, o której mowa w ust. 1, mając na względzie zapewnienie przekazywania kompletnej informacji o postępowaniach w sprawach o naruszenia związane z rozpowszechnianiem nielegalnych treści.". Projektowana ustawa nie określa nawet na poziomie ogólnym zakresu informacji jakie sądy właściwe w sprawach dotyczących postępowań w sprawach o naruszenia związane z rozpowszechnianiem nielegalnych treści w sieci Internet przekazują koordynatorowi do spraw usług cyfrowych, w zakresie spraw wniesionych w poprzednim roku. Dlatego też wzór określony rozporządzeniem, o którym mowa w projektowanym przepisie, będzie jednocześnie ustalał katalog danych osobowych przekazywanych przez sądy

[14] Zgodnie z zasadą rozliczalności administrator jest odpowiedzialny za przestrzeganie przepisów ust. 1 i musi być w stanie wykazać ich przestrzeganie.

koordynatorowi do spraw usług cyfrowych. **Dla zapewnienia stosowania zasady zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości, konieczne jest ustalenie zakresu danych osobowych na poziomie ogólnym w projektowanej ustawie, nie zaś dopiero w akcie wykonawczym do niej.**

Zgodnie z **art. 5 zmiana 1** projektu ustawy, zmieniającym **art. 386 ust. 1 pkt 1** w ustawie z dnia 12 lipca 2024 r.– Prawo komunikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1221), zmianie ulegnie zakres danych dotyczących użytkownika objętych tajemnicą komunikacji elektronicznej. W obecnym brzmieniu przepisu tajemnicą komunikacji elektronicznej objęte są „dane dotyczące użytkownika", proponuje się natomiast następujące brzmienie przepisu: „dane użytkownika, obejmujące: nazwisko i imiona użytkownika, numer ewidencyjny PESEL, a w przypadku gdy ten numer nie został nadany — numer paszportu, dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, adres zameldowania na pobyt stały, adres do korespondencji, jeżeli jest inny niż adres zameldowania na pobyt stały, dane służące do weryfikacji podpisu elektronicznego, adresy elektroniczne, numer telefonu;". **Projektowany przepis wskazuje więc zamknięty katalog danych użytkownika objętych tajemnicą komunikacji elektronicznej, w miejsce wcześniejszego otwartego katalogu danych**. Organ nadzorczy zwraca uprzejmie uwagę projektodawcy, że powyższa zmiana powinna zostać poddana **pogłębionej analizie w ocenie skutków dla ochrony danych**, gdyż **w przypadku tajemnic prawnie chronionych doprecyzowanie zakresu informacji objętych tajemnicą prawnie chronioną nie może wiązać się z wyłączeniem z jej zakresu danych, którymi może dysponować administrator, a które nie zostały ujęte w tym katalogu**. Jako przykład można wskazać adres e-mail uzyskany w trakcie zawierania umowy z użytkownikiem, dla ułatwienia z nim kontaktu. W ocenie organu nadzorczego powstaje ryzyko, że tego typu informacja, niewątpliwie dotycząca użytkownika, zostanie wyłączona z ochrony jaką zapewnia jej dotychczasowy stan prawny. Organ nadzorczy nie wyklucza, że proponowana z zmiana zakresu tajemnicy komunikacji elektronicznej może wpłynąć również na poziom ochrony innych „danych dotyczących użytkownika", co może godzić w prawnie chronione prawa i wolności użytkownika.

Art. 4 zmiana 3 projektu ustawy dodaje nowy **rozdział 3a „Właściwe organy i koordynator do spraw usług cyfrowych"** w ustawie o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Organ nadzorczy zwraca uwagę na **trwający obecnie proces legislacyjny rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw (UC 21)**, mający na celu zapewnienie stosowania rozporządzenia 2022/2065. **Poselski projekt ustawy nie odnosi się tymczasem do szeregu kwestii kluczowych z punktu widzenia organów właściwych w rozumieniu rozporządzenia 2022/2065 i ich relacji z Prezesem UODO, w ramach nadzoru nad przestrzeganiem kwestii związanych z ochroną danych osobowych wynikających z rozporządzenia 2022/2065, w szczególności art. 26 ust.**

3 oraz w art. 28 ust. 2 rozporządzenia 2022/2065. Jeżeli poselski projekt ustawy zostałby przyjęty przed rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw (UC 21), mogłoby to doprowadzić do fragmentarycznego jedynie wdrożenia rozporządzenia 2022/2065 oraz szeregu problemów kompetencyjnych związanych chociażby z kwestią nadzoru nad przetwarzaniem danych osobowych wynikających z rozporządzenia 2022/2065. **Zapewnienie stosowania w prawie krajowym regulacji wynikających z rozporządzenia 2022/2065 powinno następować w procesie legislacyjnym służącym wyczerpującemu uregulowaniu wskazanej materii, w tym w zakresie wyposażenia w stosowne podstawy prawne do działania organów właściwych w rozumieniu rozporządzenia 2022/2065 i ich relacji z Prezesem UODO.**

Pragnę jednocześnie podkreślić, że uwagi organu nadzorczego przedstawiane w toku prac legislacyjnych mają charakter eksperckich wskazówek dla projektodawcy, który podejmuje decyzję co do ostatecznego kształtu przyjmowanych przepisów i odpowiada za zapewnienie ich zgodności z przepisami o ochronie danych osobowych.

Łączę wyrazy szacunku,

Mirosław Wróblewski

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych

/-dokument w postaci elektronicznej podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym-/